نتیجه: خلو مثال جدول ضرب و قواعد صوری از معانی

شاگرد: ما حصل فرمایش شما نسبت به این آقا که استقلال زبان از معنا را قبول نداشت چیست؟

استاد: عرض من این است که شما می‌توانید یک زبان تشکیل بدهید که از هیچ چیزی نماد نداشته باشد و حتی ترتیبش هم بی‌معنا باشد. مشکلی که فرگه در زبان منطق گزاره‌ها داشتند همین است که عرض کردم. آن‌ها وقتی می‌گویند سیستم‌های صوری انتاج و استنتاج، انتاج و استنتاج‌شان صوری نیست؛ انتاج و استنتاج منطقی است. وقتی ما بچه را می‌آوریم، حتی ترتیبش، حتی انتاجش و انواع و اقسام چیزهایی که آنجا هست، صوری است؛ یعنی ذره‌ای معنا ندارد. این اول است و آن دوم، اول و دوم به آن شکل معنادار نیست. ترتیب هست، ولی ترتیبش هم باز صوری است. یعنی حتی ترتیبش هم معنا ندارد. گام‌ها برداشته می‌شود، اما معنای این گام‌ها انتاج نیست. گام برداشتن‌های صوری محض بدون معنا است.

بنابراین زبان صوری و سیستم صوری چیستند؟ حالا فعلاً زبانش را بگویم: تعدادی نشانه و قواعد دستکاری هستند. این قواعد چه چیزی هستند؟ خود قواعد، صوری هستند. این قاعده‌ها هیچ‌کدام معنا ندارند. این‌که می‌گویی‌م معنا ندارند، نه یعنی در اصل کار انجام دادن و معنای اول و دوم، بلکه در دستگاه موضوعی. در زبان موضوعی، خود ِ ترتیب هم بی‌معنا است. خود انتاج و گام‌هایی که برداشته می‌شود، بی‌معنا است. این، زبان صوری می‌شود که درکش بسیار مهم است در این‌که نیاز به این داریم که این استقلال را بفهمیم. آن آقا می‌گفتند چنین چیزی محال است. ادعای من این است که این ممکن است و نه تنها ممکن است، بلکه واقع است و چقدر جدا کردنش بعداً فایده دارد در این‌که ما حتی ترتیب را صوری ببینیم و نگوییم «این‌که آمد و آن آمد، پس او...»، این «پس» معنا دارد و «پس» انتاج است! نه، وقتی در صورت، «پس» می‌گوییم، ترتیبش «پس»ِ صوری است، نه «پس»ِ انتاج و استنتاج. «پس»، گام ِ صوری محض است. امروز می‌خواستم توضیحش بدهم وقت نشد. اما مطالب پایه‌ای را گفتم.

والحمد لله رب العالمین

بازبینی #2
ایجاد شده 23 سپتامبر 2024 14:25:06 توسط ... .
به روزرسانی شده 23 سپتامبر 2024 14:36:22 توسط ... .